

Dokument č. CH/4

1991, 27. září – Praha. Protokol o výsledku kpt. Václava Bešty, bývalého pomocníka dozorčího Pohotovostního pluku Veřejné bezpečnosti ČSR

[...] ¹

K SNB jsem nastoupil v r. 1972 a po absolvování základní školy PP (pohotovostní pluk) jsem sloužil na OO VB v Přešticích, pak v letech [19]75–[19]79 jsem vystudoval VŠ SNB fakultu druhou (VB). Od 1979 do 1986 jsem pracoval jako vyšetřovatel na Správě respektive odboru vyšetřování StB na FMV. Od r. 1986 od 1. 4. jsem působil v PP jako učitel. Učil jsem na katedře kriminalistiky, nyní jsem na katedře práva. ²

Dne 17. 11. 1989, byl to pátek, měl jsem službu pomocníka dozorčího pluku. Službu dozorčího pluku měl zřejmě mjr. Lácha, už si to přesně nepamatuji (jako dozorčí pluku se obvykle střídali 4 důstojníci). Podle okolností měl tento dozorčí pluku jednoho nebo dva pomocníky. Pokud byli dva, první pomocník byl z řad učitelského sboru, druhý pomocník z nižších hodností, např. řidič. Už si nepamatuji, zda-li 17. 11. jsem byl jako pomocník sám nebo vedle mne byl ještě druhý pomocník. Dozorčí služba spočívala v zajištění chodu útvaru i jeho ostrahy, kontrolu dozorčích na ubytovnách, kontrolu samostudia, kontrolu stravy a kuchyně a pořádek na jídelně, povolování výjezdů vozidel apod. Tato služba byla 24 hodin, od 8.00–8.00 hodin.

Z toho titulu, že byla 17. 11. a v Praze manifestace studentů, jsme neměli v naší službě, respektive já jako pomocník žádné zvláštní úkoly s organizací výjezdu jednotek PP do města a s jejich činností tam jsem neměl nic společného, k tomu účelu fungoval jakýsi štáb na vedení PP. Zda-li dozorčí pluku (zřejmě Lácha) byl něčím extra v té souvislosti pověřen, to nevím.

Co se tedy dělo ve městě, to nevím, to šlo mimo mne. Pokud jsem tázán na telefonické hovory, tak po pracovní době místnost dozorčího pluku funguje také jako ústředna, aspoň za normálních okolností, pokud nějaký telefonát kvůli demonstraci byl[,] jakož i jakýkoliv jiný je možné, že jsme ho spojili případně na zmíněný štáb, je ovšem také možné, že jelikož zřejmě bylo vyhlášeno nějaké MBO³, spojovatelky zůstaly na ústředně i po pracovní době. Pamatuji si, že když se naše jednotky vracely, nevěděli jsme o jejich příjezdu, leda až když jsme slyšeli jejich houkání na Jarově, což bylo důležité proto, že jsme museli dole u vjezdu zajistit hladký průjezd (zajišťovali to příslušníci, kteří sloužili na bráně). Vědět jsme o příjezdu měli z radiostanice, která v místnosti dozorčího pluku byla, ale ta tehdy nějak nefungovala nebo s ní něco bylo, už si to přesně nepamatuji. Také je možné, že když byly jednotky ještě daleko ve městě, že spojení nefungovalo a byly v radiostanici slyšet[,] až když přijely blíže. V každém voze našich jednotek je radiostanice, respektive byla, ale ta má jen

¹ Václav Bešta (nar. 16. 12. 1950) byl ke dni výsledku o tématu „okolnosti 17. listopadu 1989“ odborným učitelem Střední policejní školy MV ČR.

² Dne 1. 3. 1972 byl přijat do služeb SNB jako frekventant 2. čety 4. zásahové roty 3. praporu PP VB ČSR, 1. 9. 1973 výkonný příslušník OO-VB Přeštice, 28. 9. 1974–19. 2. 1975 přípravné soustředění ke studiu, 10. 3. 1975–26. 9. 1975 povolán k dennímu studiu PŠ VB Kladno pro frekventanty PP VB ČSR, 2. 10. 1975–4. 8. 1976 povolán k internátnímu studiu DŠ VB Bratislava, 1. 8. 1976 výkonný příslušník OO-VB Přeštice, 1. 9. 1976–31. 7. 1979 povolán k dennímu studiu fakulty VB VŠ SNB, 1. 8. 1979 starší vyšetřovatel odboru vyšetřování StB S-SNB hl. m. Prahy a Středočeského kraje, 1. 9. 1980 starší vyšetřovatel odboru vyšetřování StB KS-SNB Plzeň, 1. 6. 1982 dočasně starší vyšetřovatel specialista 1. oddělení odboru vyšetřování SV StB, 1. 4. 1986 odborný učitel II. stupně katedry odborně bezpečnostní přípravy ŠÚ PP VB ČSR, 1. 10. 1988–31. 10. 1988 povolán ke stáži na OS SNB Praha 8, 1. 7. 1989 odborný učitel I. stupně katedry OBP ŠÚ PP VB ČSR, 1. 3. 1990 zařazen do zálohy pro přechodně nezařazené příslušníky v kadrové a materiální péči Odborné nástupní školy VB pro ČR, 30. 9. 1991 uvolněn ze služebního poměru příslušníka PČR.

³ Rozkazem ministra vnitra ČSSR č. 16/1989 byla 17. 11. 1989 vyhlášena mimořádná bezpečnostní akce. ŽÁČEK, Pavel (ed.): Organizace a řízení represe v ČSSR. Operační štáby generála Lorence 1988–1989. *Securitas Imperii*, 1998, č. 4/III, s. 706–709.

určitý dosah. Pomocí těchto radiostanic se jednotky ve městě domlouvaly, respektive mohou se domlouvat, ale tento provoz jsme 17. 11. 1989 neslyšeli. Také jde o to, že radiostanice mohou používat různé frekvence, takže i kdyby radiostanice u nás fungovala, bylo by z ní slyšet jen to, co šlo na jedné naší frekvenci. Dozorčí pluku vede písemnou dokumentaci, zapisuje do knihy průběh služby a události dne, co se toho dne stalo. Píše to do pomocného sešitu, poznámkového, a při skončení služby to přepíše, tedy ty závažné věci, zapíše do zmíněné knihy. Jak se ta kniha oficiálně jmenuje, nevím, já s ní nepřišel do styku, leda jsem ji viděl. Byla to silná kniha, minim. formátu A4. Zda-li dozorčí pluku dne 17. 11. 1989 do této knihy něco zapisoval, konkrétního, o studentské demonstraci, to nevím. Musel však do ní zapisovat průběh služby. Také se do této knihy zapisuje předání a převzetí služby. Ta kniha je u dozorčího stále, podle mého odhadu může vydržet ani ne rok, na jeden den se spotřebuje jeden až dvě stránky. Zapisovaly se tam také různé mimořádné události jako průšvihy posluchačů apod. (dopravní nehody). Pokud jde o nahrávání, např. telefonických hovorů, snad už tam tehdy magnetofon byl, ale co vím, tak většinou nefungoval, byly to totiž staré typy. Předpokládám, že to bylo zařízení tak, že by se případně dal nahrát i radioprovoz. Tedy že když se zapne radiospojení, tak se zapne magnetofon.

Emanuela Kvasničku znám, měl hodnost nadporučík nebo kapitán, sloužil na PP, kdesi na štábu, přesné zařazení nevím, pokud jsem tázán, zda-li měl někdy dozorčí službu, tak není to vyloučeno, jak jsem se výše zmínil jako dozorčí pluku se obvykle střídali 4 důstojníci, asi 4, on mezi nimi nebyl, opravuji už nevím, zda-li mezi nimi byl, pokud nebyl, je možné, že při onemocnění dovolené apod. některých z oněch snad 4 důstojníků, mohl pak být, stejně tak jako kterýkoliv jiný důstojník PP, pověřen službou dozorčího pluku.

To je vše, co mohu uvést. Žádné další okolnosti týkající se 17. 11. 1989 a toho, co by mohlo události toho dne v souvislosti se studentskou demonstrací a zákrokem na Národní třídě osvětlit, mi nejsou známy, respektive si na ně nevzpomínám. Protokol jsem si přečetl.

Po přečtení prohlašuji, že změnu, opravu nebo doplnění protokolu nežádám a jako správný ho v 9.55 hod. podepisuji.

[...]⁴

ŽÁČEK, Pavel: Vypovídat pravdu a nic nezamlčet. Protokoly parlamentní vyšetřovací komise pro objasnění událostí 17. listopadu 1989. CEVRO – Liberálně konzervativní akademie, Praha 2014, s. 800–802.

⁴ Vlastnoruční podpisy svědka Václava Bešty, vyslychajícího JUDr. Aleše Kubláka a zapisovatelky Marty Prachařové.